

Tietoa kuntien jätehuollosta 2011

Kiinteistökohtaisen keräyksen
jätemaksutiedot ja
jätelajien vastaanottohinnat

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Kyselyn toteutus	5
3. Jättemaksut kiinteistökohtaisessa keräyksessä	5
3.1 Määritelmät ja oletukset	5
3.1.1 Vertailukiinteistöt	5
3.1.2 Jätekertymät	6
3.1.3 Tilavuuspainot	7
3.2 Keräysjärjestelmät.....	8
3.2.2 Kerättävät jätelajit kiinteistötyypeittäin.....	9
3.2.3 Tyhjennysmaksut	10
3.2.4 Sekajäteastian tyhjennysmaksut	12
3.3 Muut maksut.....	14
3.3.1 Keräysvälineen hankintakulu	14
3.3.2 Astiapesut kiinteistötyypeittäin.....	15
3.3.3 Ekomaksut kiinteistötyypeittäin.....	15
3.3.4 Jäteasemapalvelu	16
3.4 Kokonaisvuosikustannukset	16
4. Kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetusjärjestelmät	18
5. Sekajätteen aluekeräys	20
6. Yhdyskuntajätelajien vastaanottohinnat	20
7. Johtopäätökset.....	22

1. Johdanto

JLY – Jätelaitosyhdistys ry keräsi kuntien jätelaitoksilta vuoden 2011 jätemaksutiedot tietokantapohjaisesti. Jättemaksutietojen keruu siirtyi JLY:lle, kun Suomen Kuntaliitto lopetti jätehuoltokyselynsä toteutuksen vuonna 2008. Vuoden 2011 kyselyyn oli ensimmäistä kertaa sisällytetty myös sekajätteen aluekeräyksen kustannus- ja järjestelmätiedot.

Tiedonkeruujärjestelmällä hallitaan maksutietojen lisäksi merkittävä määrä erilliskeräykseen ja kuljetuksiin liittyvää tietoa. Sovellus helpottaa vastaamista ja vähentää mahdollisia virheitä muun muassa mitoittamalla vertailukiinteistöjen keräysjärjestelmät automaattisesti annettujen lähtötietojen perusteella. Kukin tiedonsyöttövaihe on erikseen ohjeistettu.

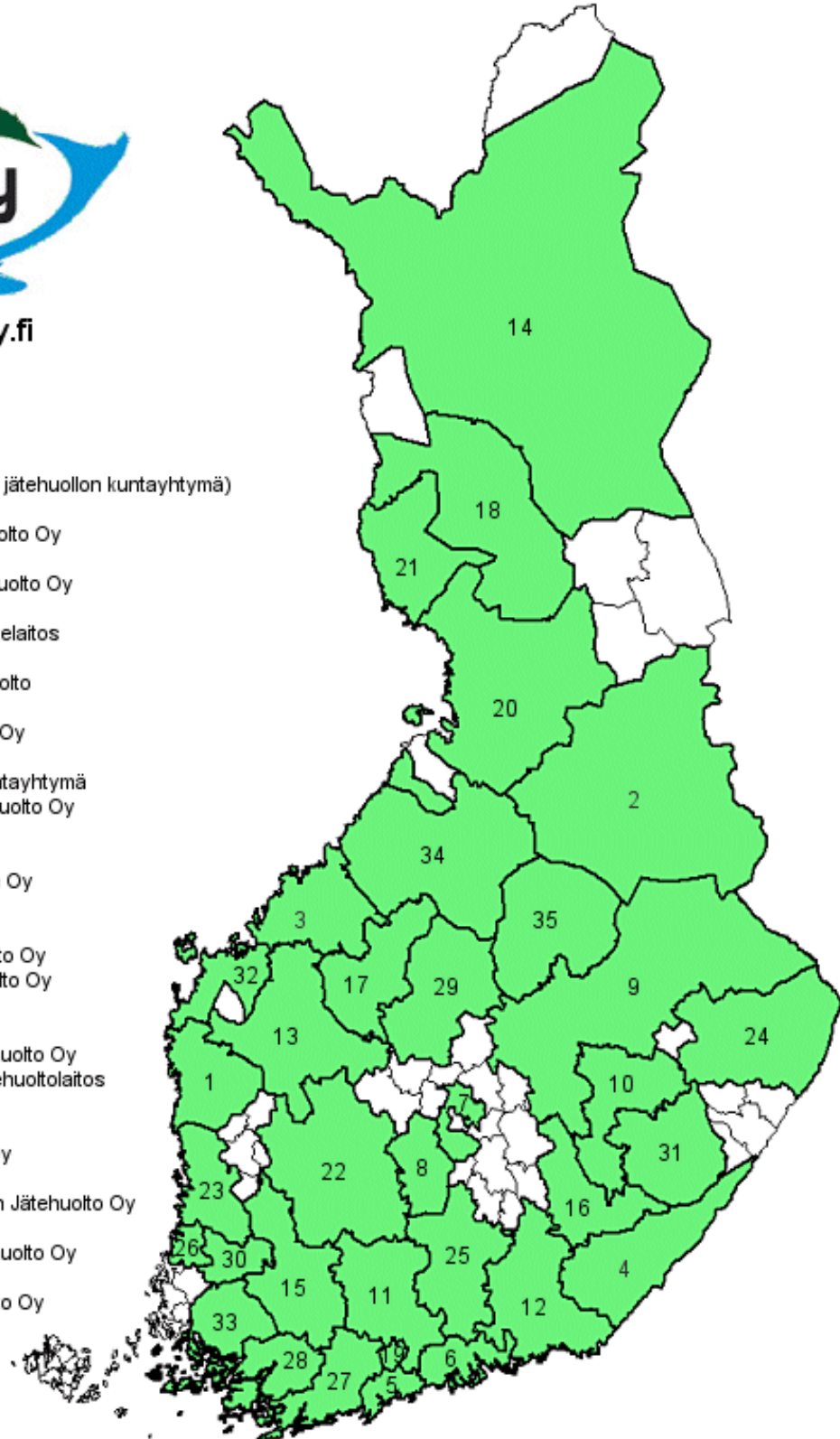
Keräysjärjestelmien mitoituksen perustietoa ovat kiinteistökohtaiseen keräykseen päätyvä kokonaisjätemäärä eri vertailukiinteistötyypeissä, erilliskerättävien jätelajien kertymätiedot ja jätelajien astiatilavuuspainot. Järjestelmä sisältää näiden parametrien oletusarvot ja mahdollisuuden oletustietojen muuttamiseen.

Asumisessa ja julkisessa palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen huolehtiminen on kuntien vastuulla. Tehtävän tehokas hoitaminen edellyttää kunnilta tiivistä yhteistyötä. Sitä varten on perustettu alueellisia ja tehokkaasti toimivia yksiköitä - osakeyhtiö- ja kuntayhtymämuotoisia jätelaitoksia. Laitokset tarjoavat jätehuoltopalveluja myös elinkeinoelämälle. Vuonna 2011 Suomessa on kuntien omistamia alueellisia jätelaitoksia 35. Niiden piirissä asuu 5,12 miljoonaa suomalaista eli 95 % asukasluvusta. Suomessa on yhteensä 336 kuntaa, joissa 280 kunnassa jätehuollon organisoii alueellinen jätelaitos. Yhden jätelaitoksen keskimääräinen asukasluku on 146 280 asukasta (vaihteluväli 25 245 - 1 082 205 as). Yhden jätelaitoksen piiriin kuuluu keskimäärin 8 kuntaa (vaihteluväli 1-18 kuntaa).

Tämä raportti on koottu 2011 jätemaksukyselyn vastauksista. Tiedot perustuvat vastanneiden jätelaitoksien antamiin vastauksiin. Kaikki raportin maksutiedot on ilmoitettu arvolisäverollisina paitsi luvun 6 vastaanottohinnat.

1. Botnjarosk Oy Ab
2. Eko-Kymppi (Kainuun jätehuollon kuntayhtymä)
3. Ekorosk Ab Oy
4. Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy
5. HSY:n jätehuolto
6. Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy
7. Jyväskylän kaupunki
8. Jämsän Jätehuolto liikelaitos
9. Jättekukko Oy
10. Keski-Savon Jätehuolto
11. Kiertokapula Oy
12. Kymenlaakson Jäte Oy
13. Lakeuden Etappi Oy
14. Lapin Jätehuolto kuntayhtymä
15. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy
16. Metsäsairila Oy
17. Millespakka Oy
18. Napapiirin Residuum Oy
19. Nurmijärven kunta
20. Oulun Jätehuolto
21. Perämeren Jätehuolto Oy
22. Pirkanmaan Jätehuolto Oy
23. Porin Jätehuolto
24. Puhas Oy
25. Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
26. Rauman seudun jätehuoltolaitos
27. Rosk'n Roll Oy Ab
28. Rouskis Oy
29. Sammakkokangas Oy
30. Satakierto Oy
31. Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy
32. Stormossen Ab Oy
33. Turun Seudun Jätehuolto Oy
34. Vestia Oy
35. Ylä-Savon Jätehuolto Oy

Kuva 1. Alueelliset jätelaitokset vuonna 2011 (JLY).

2. Kyselyn toteutus

JLY kokosi vuoden 2011 jätemaksutiedot ylläpitämäänsä tietokantaan. Sähköisellä sovelluksella pyrittiin helpottamaan vastaamista, parantamaan tiedon vertailukelpoisuutta ja tehostamaan tietojen jalostamista.

Tiedonkeruumalli huomioi alueelliset erot kiinteistöjen keräysjärjestelmissä. Keskeisiä kysyttäviä tietoja kiinteistökohtaisen keräyksen osalta olivat kerättävät jätelajit, kertymät, keräysvälineet, tyhjennysvälit ja tyhjennysmaksut. Määriteltyjä vertailukiinteistötyyppejä on neljä:

1. Kerrostalo
2. Rivitalo
3. Omakotitalo (ei kompostoi kiinteistöllä)
4. Omakotitalo (kompostoi kiinteistöllä)

Lisäksi kyselyllä kerätään tiedot kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetuksista ja käsittelyyn tulevien jätelajien vastaanottomaksuista. Vuoden 2011 kyselyssä oli ensimmäistä kertaa mukana myös sekajätteen aluekeräyksen järjestelmä- ja maksutiedot.

3. Jätemaksut kiinteistökohtaisessa keräyksessä

Vuoden 2011 kyselyyn vastasi kiinteistökohtaisen keräyksen osalta 27 jätelaitosta. Vastausaktiivisuus laski hieman edellisestä vuodesta.

<p>Osuus jätelaitoksista 77 % (27/35)</p> <p>Osuus jätelaitoskunnista 68 % (189/280)</p> <p>Osuus asukkaista 76 % (4 067 660/5 375 276)</p>

3.1 Määritelmät ja oletukset

3.1.1 Vertailukiinteistöt

Kyselyssä tiedot kerättiin neljän kiinteistötyypin osalta. Vertailukiinteistöjen määritelmät ovat:

<p><u>Kerrostalo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asunto-osakeyhtiö taajama-alueella • Noin 40 asuntoa ja 75 asukasta (n. 2 400 hm² ja 10 000 m³). 	<p><u>Rivitalo</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asunto-osakeyhtiö taajama-alueella • Noin 8 asuntoa ja 16 asukasta (n. 640 hm²).
<p><u>Omakotitalo 1 (ei kompostoi kiinteistöllä)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asukkaita 3 henkilöä (n. 120 hm²) • Maksuissa huomioidaan yksi pientuojan sekajäte-erä (2 m³ tai 200 kg) jäteasemalle vuodessa. Peräkärryn vuokraa yms. ei huomioida. 	<p><u>Omakotitalo 2 (kompostoi kiinteistöllä)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asukkaita 3 henkilöä (n. 120 hm²) • Biojäte kompostoidaan kiinteistöllä omatoimisesti. • Maksuissa huomioidaan yksi pientuojan sekajäte-erä (2 m³ tai 200 kg) jäteasemalle vuodessa. Peräkärryn vuokraa yms. ei huomioida.

3.1.2 Jätekertymät

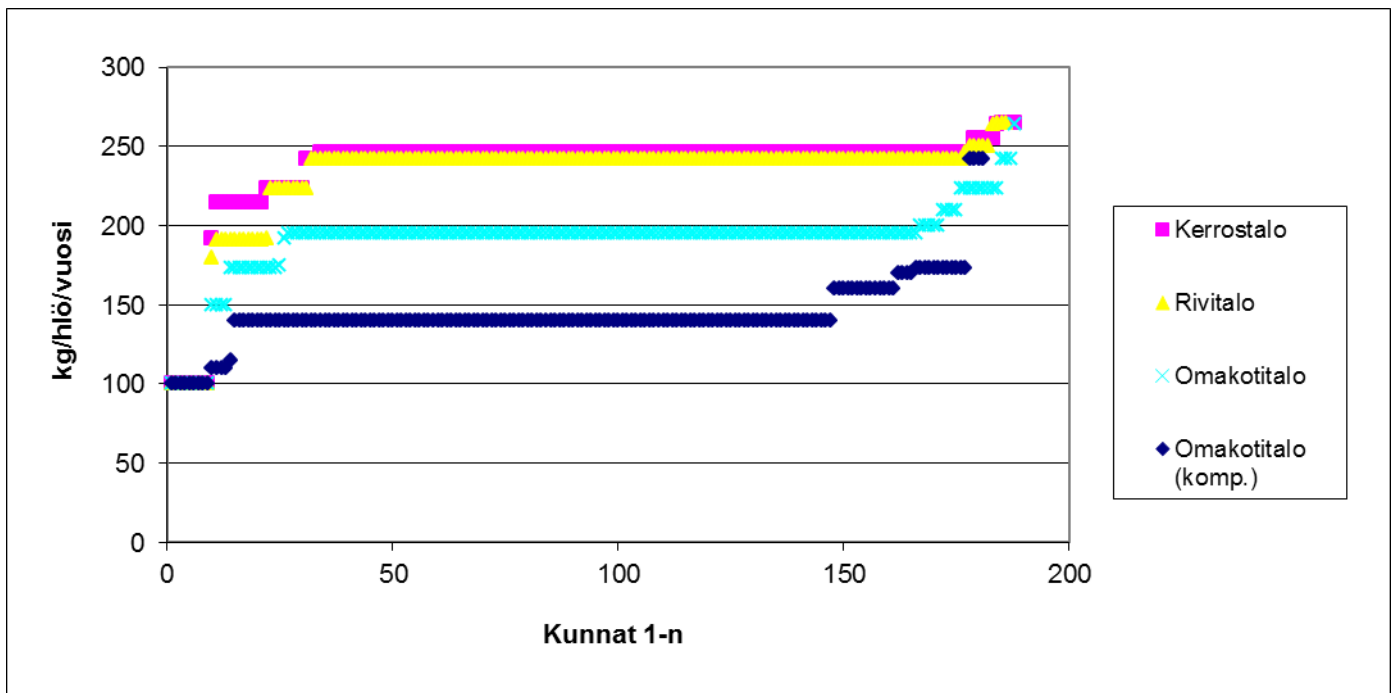
Kysely sisälsi keräysjärjestelmän mitoituskaskurin, jolla yhtenäistettiin vastaamista ja parannettiin tietojen vertailtavuutta. Mitoituslaskuri perustui oletusarvoihin jätekertymistä ja jätelajien tilavuuspainoista keräysvälineissä.

Jätekertymällä tarkoitetaan tässä yhteydessä kiinteistökohtaiseen keräysjärjestelmään päätyvää jätemäärää (kg/hlö/vuosi). Jätekertymän suuruuteen vaikuttaa muodostuva jätemäärä ja aluekeräyksen laajuus alueella. Kokonaisjätekertymä jakaantuu kiinteistön keräyspaikassa erilliskerättäviin jätelajeihin ja jäljelle jäävään sekajättemäärään. Vastajien oli mahdollista muuttaa järjestelmään talletettuja oletuskertymiä.

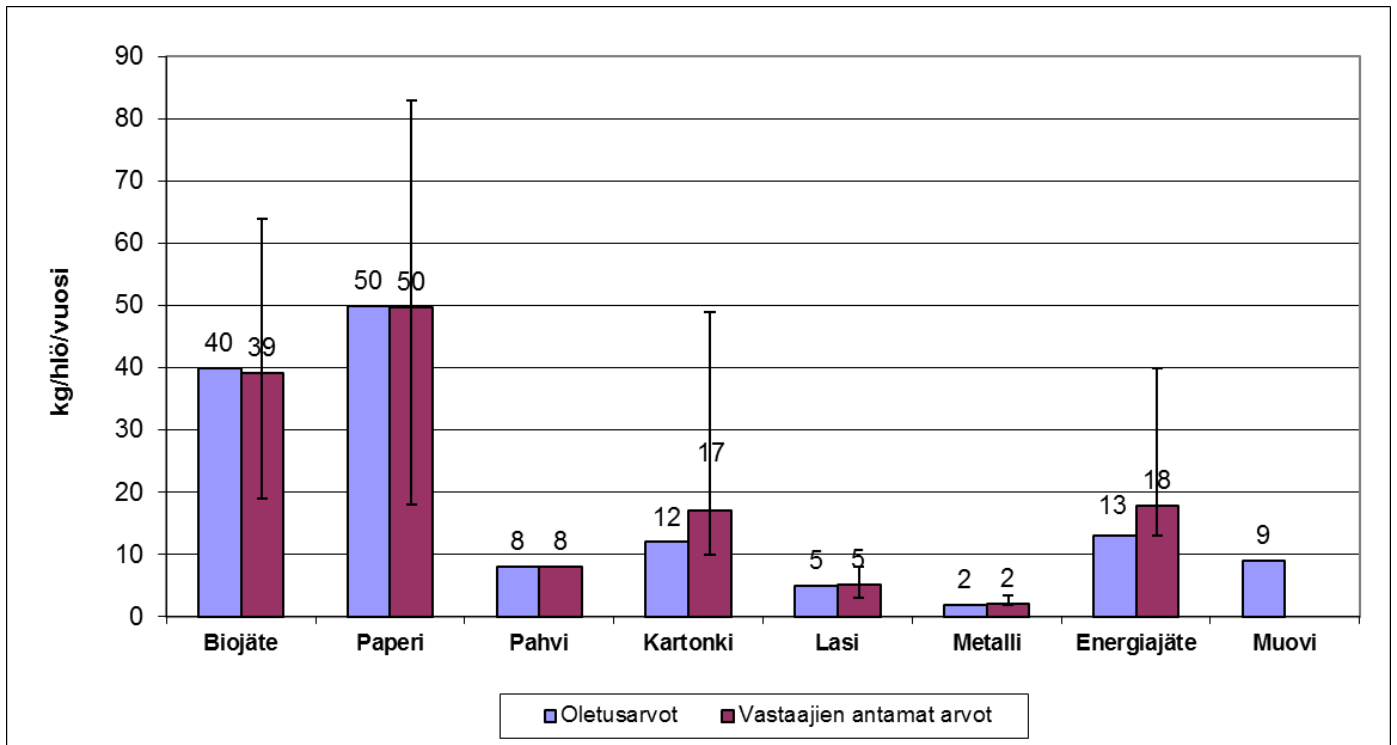
Taulukossa 1 on esitetty kyselyssä käytetyt oletusarvot kokonaisjätekertymälle erityyppisissä kiinteistöissä ja kuvassa 3 kiinteistökohtaisessa keräyksessä erilliskerättävien jätelajien kertymät sekä vastauksista lasketut kertymien keskiarvot. Kuvassa 2 on esitetty tarkemmin vastaukset kiinteistöjen kokonaisjätekertymistä. Kuvassa kukin piste vastaa tietoa yhden kunnan osalta. Suurin osa vastaajista käytti järjestelmän tarjoamia oletusarvoja.

Taulukko 1. Kyselyssä käytetyt kokonaisjätekertymät kiinteistökohtaiseen keräykseen kiinteistötyypeittäin (oletuskertymät ja vastauksien keskiarvot).

Vertailukiinteistö	Oletuskertymä (kg/hlö/vuosi)	Vastausten keskiarvo (kg/hlö/vuosi)
Kerrostalo	246	237
Rivitalo	242	231
Omakotitalo	195	191
Omakotitalo (kompostoiva)	140	144

Kuva 2. Kuntakohtaiset vastaukset vertailukiinteistöjen kokonaisjätekertymistä. Kukin piste vastaa tietoa yhden kunnan osalta.

Kuva 3. Kyselyssä käytetyt erilliskerättävien jätelajien kertymät kiinteistökohtaisessa keräyksessä (oletuskertymät, vastauksista lasketut keskiarvot sekä vaihteluvälit).

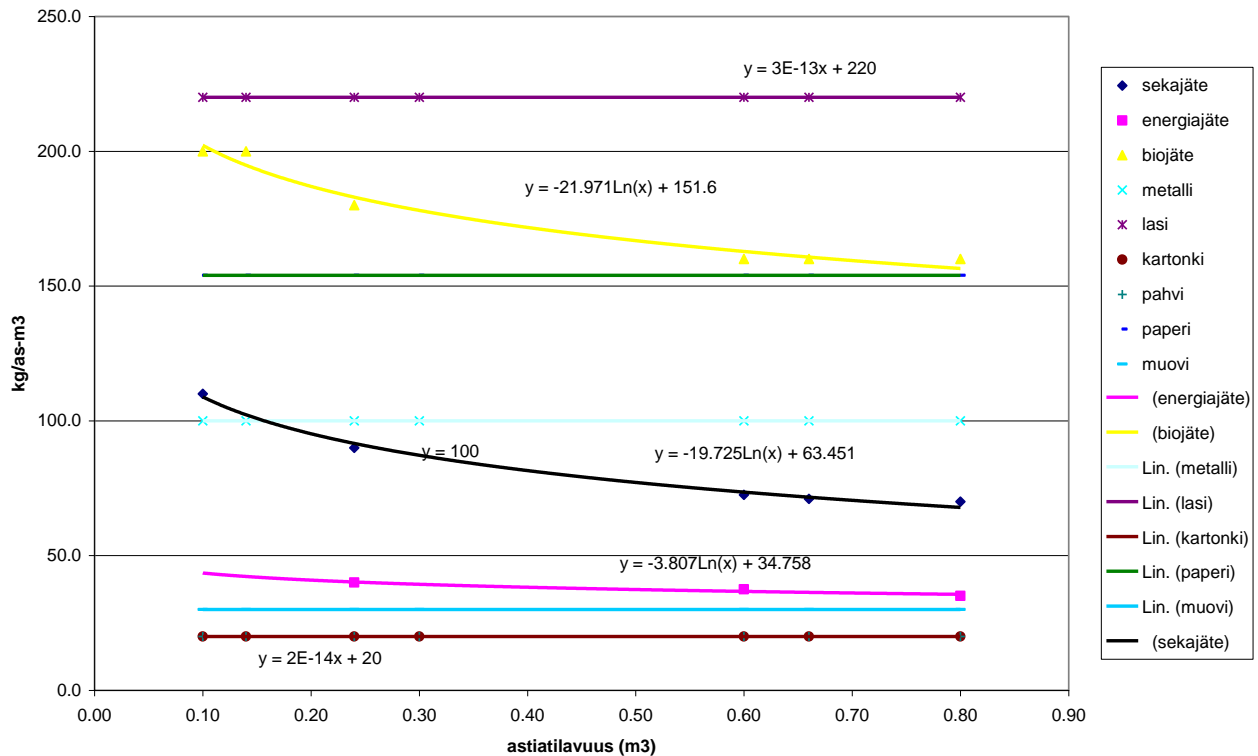
3.1.3 Tilavuuspainot

Jätelajin tilavuuspaino keräysvälineessä, niin sanottu astiatilavuuspaino, riippuu jätelajin ominaistilavuuspainosta, keräysvälineen tyypistä ja koosta sekä keräysvälineen keskimääräisesti täyttöasteesta noutohetkellä. Taulukossa 2 on esitetty kyselyssä oletusarvoina käytetyt tyypilliset tilavuuspainot eri keräysvälineissä. Vastajien oli mahdollista muuttaa oletustilavuuspainoa sekajätteen osalta.

Taulukko 2. Kyselyssä käytetyt jätelajien tilavuuspainot (kg/astia-m³) erityyppisissä ja -kokoisissa keräysvälineissä.

Pinta-astia									
Astiatilavuus m ³	Sekajäte	Energiajäte	Biojäte	Metalli	Lasi	Kartonki	Pahvi	Paperi	Muovi
0.10	110		200	100	220	20	20	154	30
0.14			200	100	220	20	20	154	30
0.24	90	40	180	100	220	20	20	154	30
0.30				100	220	20	20	154	30
0.60	73	38	160	100	220	20	20	154	30
0.66	71		160	100	220	20	20	154	30
0.80	70	35	160	100	220	20	20	154	30
Pintasäiliöt									
Astiatilavuus m ³	Sekajäte	Energiajäte	Biojäte	Metalli	Lasi	Kartonki	Pahvi	Paperi	Muovi
1.00	68	35	300	80	225	20	20	150	30
2.00	68	35	300	80	225	20	20	150	30
4.00	68	35	300	80	225	20	20	150	30
6.00	68	35	300	80	225	20	20	150	30

Syväkeräysväline									
Astiatilavuus m3	Sekajäte	Energiajäte	Biojäte	Metalli	Lasi	Kartonki	Pahvi	Paperi	Muovi
0.5	73	35	625	60	231	21	21	170	30
1.0	73	35	625	60	231	21	21	170	30
2.0	73	35	625	60	231	21	21	170	30
4.0	73	35	625	60	231	21	21	170	30
6.0	73	35	625	60	231	21	21	170	30
8.0	73	35	625	60	231	21	21	170	30

Kuva 4. Esimerkki kyselyssä käytetyistä pinta-astioiden tilavuuspainoista keräysvälinetilavuuden funktiona eri jätelajeille.

3.2 Keräysjärjestelmät

Kunnan jätehuoltomääräyksissä määritetään ne jätelajit, jotka edellytetään kerättäväksi erityyppisiltä ja kokoisilta kiinteistöiltä. Jätehuoltomääräysten keräysveloitteet lisääntyvät yleisesti kiinteistön asuntomäärän tai jättemäärän kasvaessa. Määräyksissä annetaan lisäksi muita jätelajien keräystä koskevia ehtoja mm. keräysvälineiden tyhjennysvälin maksimipituudesta. Kiinteistöillä voidaan vapaaehtoisesti kerätä muitakin jätelajeja kuin jätehuoltomääräyksellä veloitettuja.

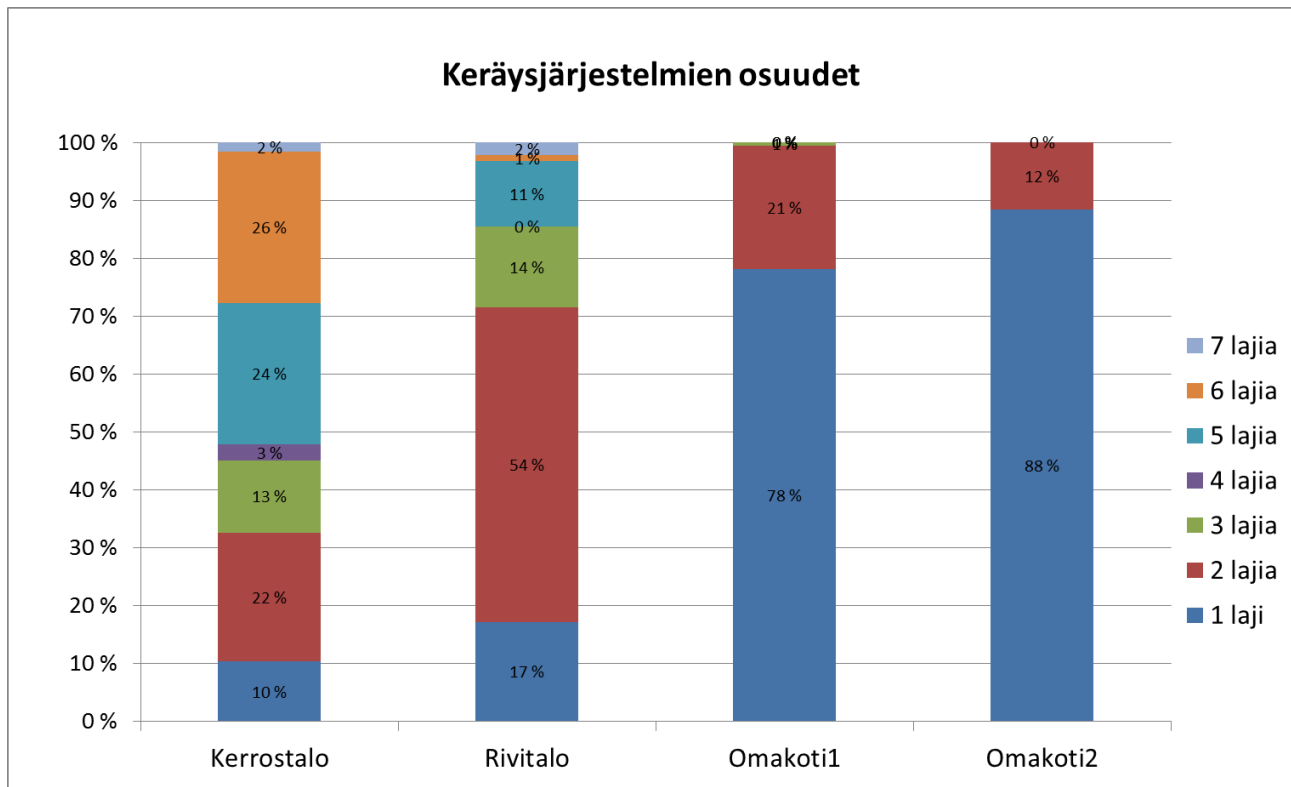
3.2.2 Kerättävät jätelajit kiinteistötyypeittäin

Kyselyssä vastaajat määrittivät erilliskerättävät jätelajit kullekin vertailukiinteistölle. Vapaaehtoisesti kerättävät lajit huomioitiin vain, jos tilanne oli vallitseva eli tyypillinen. Yhteenveto vastauksista on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Jätelajien erilliskeräyksen yleisyys vertailukiinteistöissä kuntalukumäärinä. Erikseen on ilmaistu jätehuoltomääräyksiin perustuvat tilanteet ("Määräys") ja kokonaismäärät huomioiden vapaaehtoinen keräys.

Jätelaji	Kerrostalo		Rivitalo		Omakotitalo		Omakotitalo (kompostointi)	
	Yhteensä	Määräys	Yhteensä	Määräys	Yhteensä	Määräys	Yhteensä	Määräys
Sekajäte	184	164	186	168	187	178	181	167
Energiajäte	40	29	30	29	13	13	13	13
Biojäte	134	127	83	73	21	19	-	-
Keräyskartonki	67	48	18	9	0	0	0	0
Pahvi	13	13	5	5	0	0	0	0
Lasi	77	77	27	25	0	0	0	0
Metalli	85	85	27	25	0	0	0	0
Paperi	99	44	55	29	0	0	0	0
Muovi	0	0	0	0	0	0	0	0

Kuvassa 5 on esitetty kiinteistötyypeittäin erilaisten keräysjärjestelmien osuudet kerättävien jätelajien lukumäärän perusteella. Vertailukerrostaloilla yleisimmin kerättiin kuutta eri jätelajia. Toiseksi yleisin oli tilanne, jossa kerrostalolla kerättiin viittä eri jätelajia. Vastaavasti nähdään, että rivitaloilla kerättiin yleisimmin kahta eri jätelajia (useimmiten seka- ja biojätettä).

Kuva 5. Erilaisten keräysjärjestelmien osuudet vertailukiinteistöillä kerättävien jätelajien lukumäärän perusteella.

3.2.3 Tyhjennysmaksut

Kyselyssä vastaajat määrittivät vertailukiinteistöiltä perittävät tyhjennysmaksut kullekin kerättävälle jätelajille ja käytetylle keräysvälineelle. Tyhjennysmaksu voi pitää sisällään mm.:

- keräysvälineen tyhjennyksen
- keräysvälineen pesut
- keräysvälineen vuokran
- jätelajin kuljetuksen
- hallinnon
- jätelajien käsittelyn
- kaatopaikkojen maisemoinnin ja jälkihoidon
- jätehuollon kehittämisen
- varautumisen tuleviin investointeihin

Vastaaja pystyi määrittämään sisälsikö tyhjennysmaksu keräysvälinekulut (vuokra tai hankinta) tai keräysvälineen pesusta aiheutuvat kustannukset.

Mikäli kunnassa ei ole käytössä kotitalouksilta perittävää erillistä perusmaksua (ekomaksua), sekajätteen tai mahdollisesti myös jonkin muun jätelajin tyhjennysmaksulla katetaan niin sanottujen ilmaisupalveluiden (muun muassa tiedotus, neuvonta, hyötyjätteiden alueellinen keräys ja kotitalouksien vaarallisen jätteen jätehuolto) kulut.

Taulukoissa 4-7 on yhteenveto vertailukiinteistöjen tyypillisistä keräysjärjestelmistä: keräysväline, tyhjennyskertojen lukumäärä, tarvittava astiamäärä ja tyhjennysmaksun suuruus. Taulukoissa on lisäksi annettu arvojen vaihteluvälit.

Taulukko 4. Kerrostalokiinteistöissä kerättävien jätelajien tyhjennyskerrat, keräysvälineiden lukumäärät ja tyhjennysmaksut (sis. alv) vastausten keskiarvotietoina tyypillisimpien keräysvälinekokojen osalta.

Jätelaji	Keräysväline	n	Tyhjennyskerrat (krt/vuosi)			Astiamäärä (kpl)			Tyhjennysmaksu (€/tyhjennys/astia)		
			min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Sekajäte (I.sijoitus)	Astia 600 l	31	52	65	140	2	4.0	6	7.83	12.75	18.66
Sekajäte (I.sijoitus)	Astia 660 l	28	26	53	104	2	4.3	6	8.88	11.33	19.75
Sekajäte (I.sijoitus)	Syväsäiliö 3 m3	16	26	26	26	2	2.0	2	63.41	63.41	63.41
Sekajäte (I.sijoitus)	Astia 240 l	6	13	13	13	1	1.0	1	11.11	11.70	12.90
Sekajäte (MB-käs.)	Astia 660 l	1	52	52	52	5	5.0	5	11.05	11.05	11.05
Sekajäte (polttoon)	Astia 660 l	26	52	52	52	2	3.5	5	6.31	11.27	19.75
Sekajäte (polttoon)	Astia 600 l	10	52	52	52	5	5.4	6	10.50	12.11	13.21
Biojäte	Astia 240 l	102	26	48	52	1	1.4	3	4.12	8.11	12.60
Biojäte	Astia 300 l	1	52	52	52	1	1.0	1	14.02	14.02	14.02
Energiajäte	Syväsäiliö 3 m3	16	26	26	26	1	1.0	1	55.60	55.60	55.60
Energiajäte	Astia 660 l	5	52	52	52	1	1.0	1	7.70	7.70	7.70
Energiajäte	Astia 600 l	1	34	34	34	1	1.0	1	9.65	9.65	9.65
Paperi	Astia 600 l	44	26	33	52	1	1.8	2	0.00	0.00	0.00
Paperi	Astia 660 l	19	7	24	52	1	1.7	3	0.00	1.04	10.68
Keräyskartonki	Astia 660 l	31	26	48	52	1	2.8	5	4.39	6.77	12.74
Keräyskartonki	Astia 1000 l	5	52	52	52	1	1.0	1	6.60	6.60	6.60
Keräyskartonki	Astia 600 l	1	52	52	52	2	2.0	2	3.29	3.29	3.29
Keräyskartonki	Astia 800 l	1	24	24	24	2	2.0	2	7.38	7.38	7.38
Pahvi	Astia 600 l	5	21	35	38	1	1.2	2	4.14	6.32	6.86
Lasi (keräyslasi)	Astia 240 l	44	4	7	13	1	1.3	2	3.26	8.36	12.58
Lasi (keräyslasi)	Astia 360 l	1	6	6	6	1	1.0	1	6.03	6.03	6.03
Lasi (keräyslasi)	Astia 600 l	1	4	4	4	1	1.0	1	7.21	7.21	7.21

Metalli (pienmetalli)	Astia 240 l	40	4	8	13	1	1.3	2	3.26	4.97	9.15
Metalli (pienmetalli)	Astia 600 l	6	2	4	6	1	1.0	1	6.30	9.62	11.43

n = kuntien lukumäärä

Taulukko 5. Rivitalokiinteistöissä kerättävien jätelajien tyhjennyskerrat, keräysvälineiden lukumäärät ja tyhjennysmaksut (sis. alv) vastausten keskiarvotietoina tyypillisimpien keräysvälinekokojen osalta.

Jätelaji	Keräysväline	n	Tyhjennyskerrat (krt/vuosi)			Astiamäärä (kpl)			Tyhjennysmaksu (€/tyhjennys/astia)		
			min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 600 l	48	26	51	52	1	1.5	2	7.83	12.73	18.66
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 660 l	31	13	34	52	1	1.6	3	9.54	11.25	19.75
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 140 l	6	6	6	6	1	1.0	1	8.68	9.67	12.55
Sekajäte (MB-käs.)	Astia 600 l	1	52	52	52	1	1.0	1	11.01	11.01	11.01
Sekajäte (polttoon)	Astia 660 l	17	13	41	52	1	1.3	2	8.19	11.07	19.75
Sekajäte (polttoon)	Astia 600 l	10	52	52	52	1	1.4	2	10.50	12.20	13.21
Biojäte	Astia 240 l	63	17	42	52	1	1.0	1	4.12	7.83	13.88
Biojäte	Astia 140 l	1	52	52	52	1	1.0	1	4.64	4.64	4.64
Energiajäte	Astia 600 l	17	26	28	52	1	1.0	1	9.45	9.46	9.65
Paperi	Astia 600 l	17	12	23	52	1	1.0	1	0.00	0.00	0.00
Paperi	Astia 360 l	7	7	12	13	1	1.0	1	0.00	0.00	0.00
Paperi	Astia 660 l	5	6	17	26	1	1.0	1	0.00	4.95	10.69
Paperi	Astia 240 l	1	52	52	52	1	1.0	1	0.00	0.00	0.00
Keräyskartonki	Astia 660 l	10	13	18	26	1	1.0	1	4.39	6.10	10.69
Pahvi	Astia 600 l	5	12	18	26	1	1.0	1	4.14	6.32	6.86
Lasi (keräyslasi)	Astia 240 l	12	2	5	13	1	1.0	1	3.26	9.16	12.55
Lasi (keräyslasi)	Astia 140 l	6	6	6	6	1	1.0	1	5.29	7.28	11.16
Metalli (pienmetalli)	Astia 240 l	12	4	7	13	1	1.0	1	3.26	7.59	11.43
Metalli (pienmetalli)	Astia 140 l	6	6	6	6	1	1.0	1	5.57	7.28	9.15

n = kuntien lukumäärä

Taulukko 6. Omakotitalokiinteistössä (ei kompostoi) kerättävien jätelajien tyhjennyskerrat, keräysvälineiden lukumäärät ja tyhjennysmaksut (sis. alv) vastausten keskiarvotietoina tyypillisimpien keräysvälinekokojen osalta.

Jätelaji	Keräysväline	n	Tyhjennyskerrat (krt/vuosi)			Astiamäärä (kpl)			Tyhjennysmaksu (€/tyhjennys/astia)		
			min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 240 l	79	2	21	26	1	1.1	3	4.37	6.93	10.78
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 660 l	3	26	26	26	1	1.0	1	10.97	10.97	10.97
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 140 l	1	23	23	23	1	1.0	1	5.31	5.31	5.31
Sekajäte (MB-käs.)	Astia 240 l	8	26	26	26	1	1.0	1	7.60	7.74	8.70
Sekajäte (polttoon)	Astia 240 l	37	12	25	36	1	1.0	1	4.79	6.65	12.19
Biojäte	Astia 140 l	12	15	17	20	1	1.0	1	4.71	7.12	9.66
Biojäte	Astia 120 l	4	36	36	36	1	1.0	1	5.70	7.75	11.44
Biojäte	Astia 240 l	3	18	18	18	1	1.0	1	9.22	9.22	9.22
Energiajäte	Astia 140 l	1	6	6	6	1	1.0	1	4.08	4.08	4.08

n = kuntien lukumäärä

Taulukko 7. Omakotitalokiinteistöissä (kompostoi) kerättävien jätelajien tyhjennyskerrat, keräysvälineiden lukumäärät ja tyhjennysmaksut (sis. alv) vastausten keskiarvotietoina tyypillisimpien keräysvälinekokojen osalta.

Jätelaji	Keräysväline	n	Tyhjennyskerrat (krt/vuosi)			Astiamäärä (kpl)			Tyhjennysmaksu (€/tyhjennys/astia)		
			min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 240 l	72	2	17	26	1	1.1	2	4.37	6.50	10.78
Sekajäte (l.sijoitus)	Astia 600 l	9	6	6	6	1	1.0	1	10.14	10.14	10.14
Sekajäte (MB-käs.)	Astia 240 l	8	14	14	16	1	1.0	1	7.60	7.74	8.70
Sekajäte (polttoon)	Astia 240 l	33	12	21	36	1	1.0	1	4.79	6.72	12.19
Energiajäte	Astia 140 l	1	6	6	6	1	1.0	1	4.08	4.08	4.08

n = kuntien lukumäärä

3.2.4 Sekajäteastian tyhjennysmaksut

Sekajätteen tyypillisimmät keräysvälineet kaikilla vertailukiinteistöillä olivat 240- ja 600/660 -litraiset jäteastiat. Taulukoissa 8 ja 9 on esitetty näiden sekajäteastioiden tyhjennysmaksut erikseen sopimusperusteisissa (toisin sanoen kiinteistön haltijan järjestämässä) ja kunnan kilpailuttamissa kunnissa. Vastausten lukumäärä sopimusperusteisten kuntien osalta pieneni merkittävästi molempien keräysvälinetyyppien osalta vuoden 2010 kyselyn tilanteesta.

Taulukko 8. Sekajätteen keräysvälineen (240 l) tyhjennysmaksut (sis. alv) eri kuljetusjärjestelmissä (keskiarvo, minimi ja maksimi sekä kuntakohtaisten vastausten kokonaismäärä).

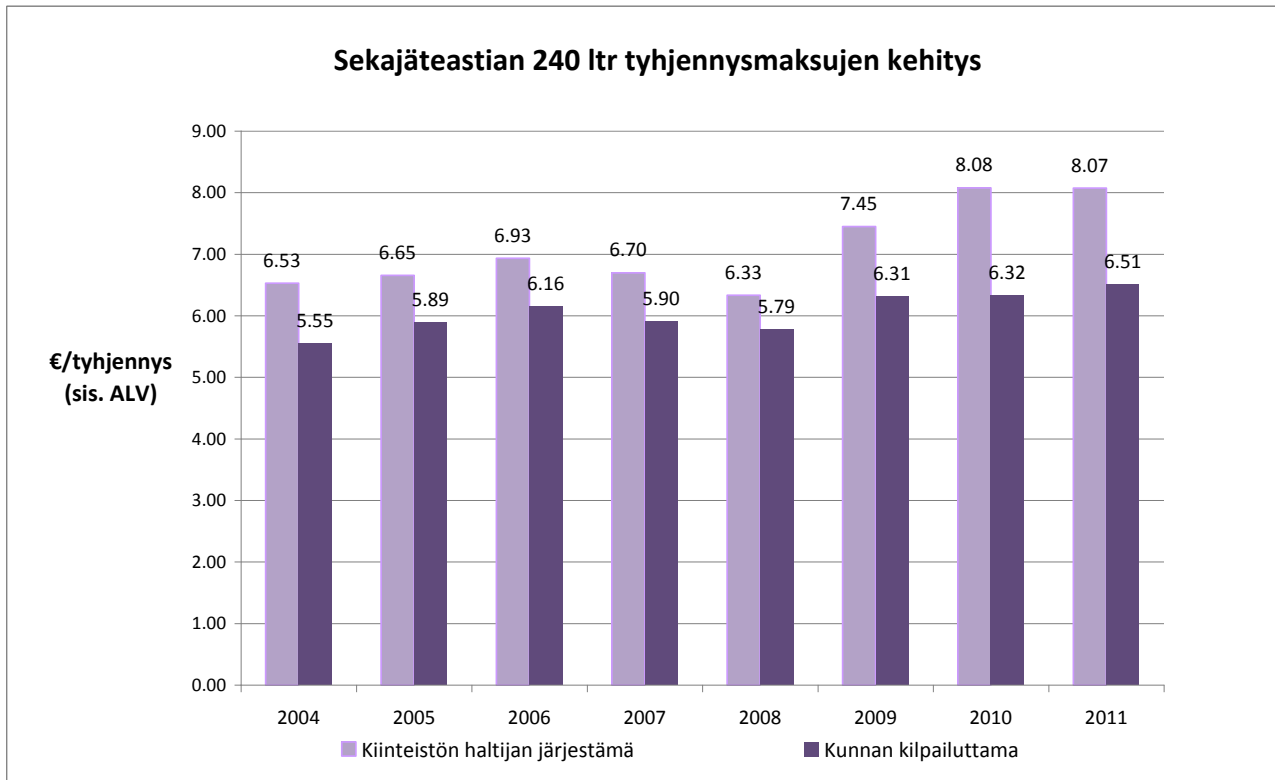
Sekajäte	240 l							
	Sopimusperusteinen €/tyhjennys				Kunnan kilpailuttama €/tyhjennys			
Kiinteistö	ka	min	max	n	ka	min	max	n
Omakotitalo	8.05	6.69	10.78	19	6.68	4.37	10.14	102
Omakotitalo (kompostointi)	8.10	6.69	10.78	18	6.31	4.37	7.85	91
	8.07			37	6.51			193

Taulukko 9. Sekajätteen keräysvälineen (600 ja 660 l) tyhjennysmaksut (sis. alv) eri kuljetusjärjestelmissä (keskiarvo, minimi ja maksimi sekä kuntakohtaisten vastausten kokonaismäärä).

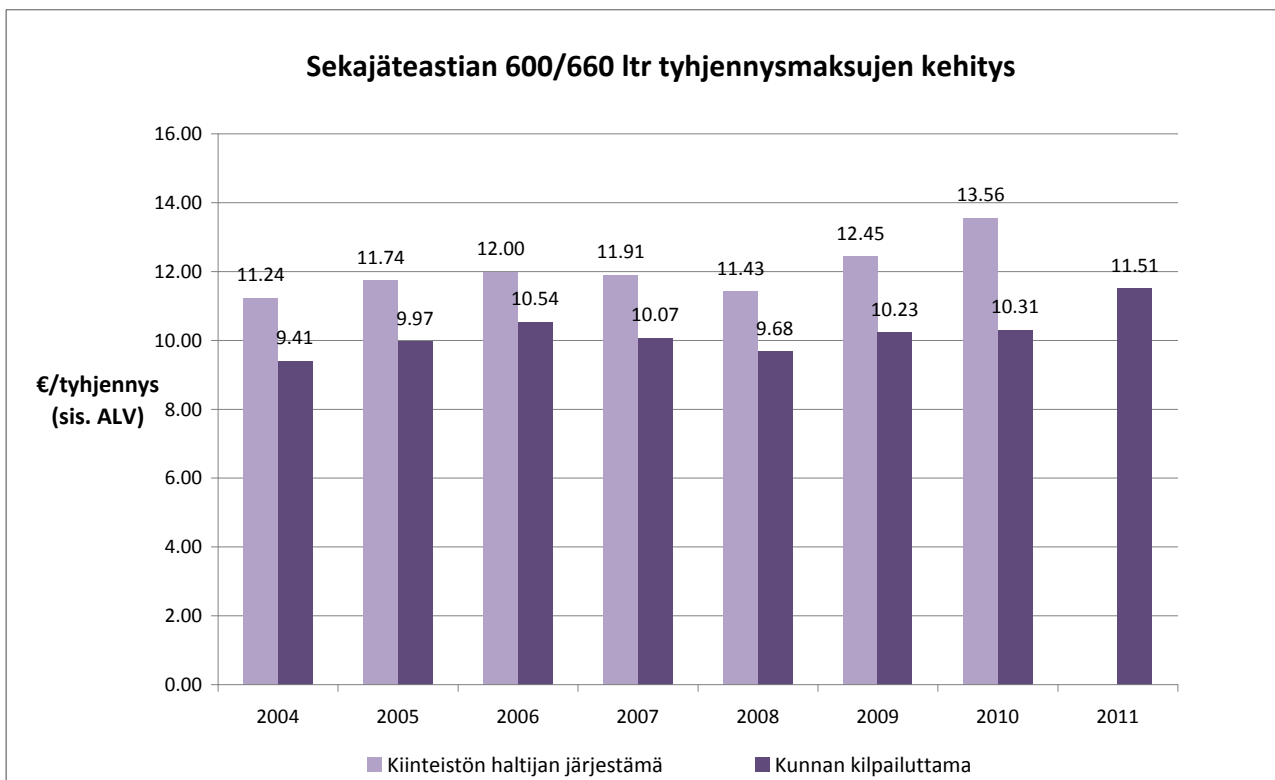
Sekajäte	600/660 l							
	Sopimusperusteinen €/tyhjennys				Kunnan kilpailuttama €/tyhjennys			
Kiinteistö	ka	min	max	n	ka	min	max	n
Kerrostalo	12.95	11.05	15.88	5	11.47	6.31	18.66	86
Rivitalo	12.86	11.01	15.50	5	11.68	7.65	18.66	95
	12.90			10	11.51			193

Alla olevissa kuvissa 6 ja 7 on esitetty tyypillisempien sekajäteastioiden tyhjennysmaksujen kehitys aikasarjana. 240-litrainen jäteastia on tyypillisin keräysväline omakotitalossa. 600- ja 660-litraiset jäteastiat ovat puolestaan edelleen tyypillisimmin käytetyt keräysvälineet kerros- ja rivitaloissa. Kuvissa 6 ja 7 on esitetty tyhjennysmaksun kehitys erikseen sopimusperusteisissa ja kunnan kilpailuttamissa kunnissa. Tulosten perusteella kunnan kilpailuttamissa kunnissa sekajätteen tyhjennysmaksu on merkittävästi sopimusperusteista tilannetta edullisempi. 600- ja 660-litraiset keräysvälineiden osalta vuoden 2011 vastausjoukko oli liian pieni luotettavan keskimääräisen

tyhjennysmaksun laskemista varten. Tästä syystä johtuen kuvassa 7 on vuoden 2011 tyhjennysmaksu ilmoitettu vain kunnan kilpailuttamassa tilanteessa.

Kuvat 6. 240-litraisen sekajäteastian tyhjennysmaksut (sis. alv) eri kuljetusjärjestelmissä vuosina 2004–2011. Tiedot on muunnettu Tilastokeskuksen kertoimilla vuoden 2011 rahanarvoon.

Kuvat 7. 600/660-litraisen sekajäteastian tyhjennysmaksut (sis. alv) eri kuljetusjärjestelmissä vuosina 2004–2011. Tiedot on muunnettu Tilastokeskuksen kertoimilla vuoden 2011 rahanarvoon.

3.3 Muut maksut

3.3.1 Keräysvälineen hankintakulu

Jätelajien keräyksessä tarvittavat keräysvälineet voivat olla joko kiinteistön itse hankkimia (ostamia tai vuokraamia) tai keräysvälineen hankintakulut voivat sisältyä kiinteistöltä perittävään tyhjennysmaksuun. Kyselyssä keräysvälineiden hankintakustannukset huomioitiin kokonaisvuosikustannuksissa ja tuotettiin laskennallisesti, mikäli tyhjennysmaksut eivät niitä sisältäneet.

Oheisessa taulukossa on esitetty kyselyssä oletetut keräysvälineiden hankintakustannukset. Kyselyssä vuosittainen kulu laskettiin annuiteettimenetelmällä (korkokanta 8 %). Keräysvälineiden käyttöäksi oletettiin 5 vuotta pinta-astioille, 12 vuotta syväkeräysvälineille ja 10 vuotta pintasäiliölle.

Taulukko 11. Kyselyssä käytetyt keräysvälineiden hankintahinnat (sis. alv).

Pintakeräysvälineiden hinnat			Syväkeräysvälineiden hinnat		
	Tilavuus m3	Hinta €	Jätelaji	Tilavuus m3	Hinta €
Pinta-astia	0.14	47	Biojäte	0.6	1 600
	0.24	56		0.8	1 800
	0.3	70		1.2	2 000
	0.36	90			
	0.4	110	Muu jäte	0.8	991
	0.6	173		1.3	1 386
	0.66	200		2	1 735
	0.77	240		3	2 064
	0.8	250		4	2 298
	1	320		5	2 479
				6	2 627
Pintasäiliö	2	1 250		8	2 861
	4	2 150			
	6	2 350			
	8	2 600			

Kerrostalossa keräysvälineiden hankinnasta aiheutuva kulu on keskimäärin 8.6 % kiinteistön jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain 1.8 % ja 14.5 % välillä riippuen jätehuoltojärjestelmästä.

Rivitalossa keräysvälineiden hankinnasta aiheutuva kulu on keskimäärin 8.7 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 3.3 % ja 16.9 % välillä.

Omakotitalossa, jossa biojätettä ei kompostoida kiinteistöllä, keräysvälineiden hankinnasta aiheutuva kulu on keskimäärin 6.3 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 4.5 % ja 12.4 % välillä.

Kompostoivassa omakotitalossa keräysvälineiden hankinnasta aiheutuva kulu on keskimäärin 9.2 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 4.5 % ja 27.8 % välillä.

3.3.2 Astiapesut kiinteistötyypeittäin

Kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä on yleisesti veloitettu säännöllisesti pesemään tiettyjen jätelajien keräysvälineet. Jätelaitos on joko sisällyttänyt pesukulut kyseisten jätelajien tyhjennysmaksuihin tai sitten kiinteistö on maksanut pesukulut erikseen. Kyselyssä pesukustannukset huomioitiin kokonaisvuosikustannuksissa ja tuotettiin laskennallisesti, mikäli tyhjennysmaksut eivät niitä sisältäneet.

Kyselyssä oletettiin, että sekajätteen keräysväline pestään kerran vuodessa ja biojätteen keräysvälineet pestään kaksi kertaa vuodessa. Pesukulun oletusarvo oli 18 € pinta-astialle ja 120 € sekä pintasäiliölle että syväkeräysvälineelle (sis. alv).

Keräysvälineiden pesusta aiheutuva kulu on kerrostalolle keskimäärin 3.0 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 1.2 % ja 4.6 % välillä. Rivitalon tapauksessa keskimääräinen osuus on 3.2 % (1.4 % - 6.6 %). Omakotitalolle keskimääräinen osuus on 8.9 % (6.4 % - 15.0 %) ja kompostoivalle omakotitalolle 10.4 % (6.4 % - 14.2 %) vuotuisista jätehuoltokustannuksista.

3.3.3 Ekomaksut kiinteistötyypeittäin

Kotitalouksilta perittävällä erillisellä perusmaksulla ns. ekomaksulla katetaan mm. kotitalouksien maksuttomat vaarallisen jätteen ja hyötyjätepalvelut sekä jäteneuvonta. Noin puolet (45 %) vastanneista kunnista (85/189) ilmoitti keräävänsä ekomaksua. Osuus oli edellisen vuoden kyselyssä 55 % (123/224).

Taulukko 12. Ekomaksun vuosikustannukset kiinteistötyypeittäin (sis. alv).

Kiinteistö- tyyppi	Kuntia	€/kiinteistö/vuosi			€/asunto/vuosi			€/asukas/vuosi			€/m ² /kk		
		min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Kerrostalo	82	80.0	742.2	1800.0	2.0	18.6	45.0	1.1	9.9	24.0	0.003	0.026	0.063
Rivitalo	85	24.7	156.3	360.0	3.1	19.5	45.0	1.6	9.8	22.5	0.003	0.020	0.047
Omakotitalo	85	3.1	22.8	59.0	3.1	22.8	59.0	1.0	7.6	19.7	0.002	0.016	0.041
Omakotitalo (kompostointi)	80	3.1	22.7	59.0	3.1	22.7	59.0	1.0	7.6	19.7	0.002	0.016	0.041

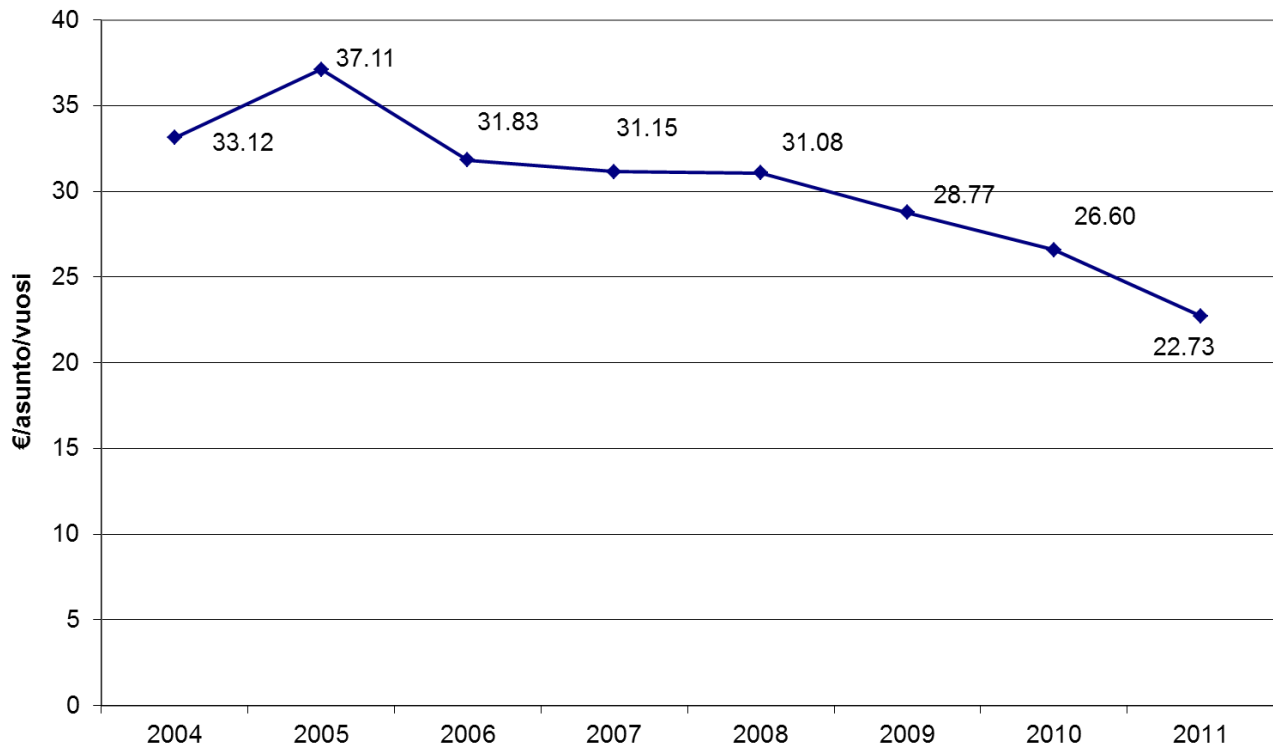
Kerrostalossa erikseen perittävä ekomaksu on keskimäärin 13.8 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 1.7 % ja 32.2 % välillä.

Rivitalossa ekomaksu on keskimäärin 14.4 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 3.3 % ja 23.7 % välillä.

Omakotitalossa, jossa biojätettä ei kompostoida kiinteistöllä, ekomaksu on keskimäärin 8.7 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 1.4 % ja 18.6 % välillä.

Kompostoivassa omakotitalossa ekomaksusta aiheutuva kulu on keskimäärin 12.4 % jätehuollon vuosikustannuksista. Tämä osuus vaihtelee kunnittain riippuen jätehuoltojärjestelmästä 1.3 % ja 25.7 % välillä.

Keskimääräinen ekomaksun suuruus vuonna 2011 arvolisäveroineen oli omakotitalokiinteistöillä 22,7 €/vuosi. Kuvasta 8 voidaan todeta, että omakotitalon keskimääräinen ekomaksu on laskenut jatkuvasti viimeisen seitsemän vuoden aikana.

Kuva 8. Omakotitalon ekomaksujen kehitys vuosina 2004–2011 (sis. alv). Tiedot on muunnettu Tilastokeskuksen kertoimilla vuoden 2011 rahanmarvoon.

3.3.4 Jäteasemapalvelu

Kyselyssä selvitettiin myös, mitä maksaa pientuojalle yhden sekajäte-erän (2 m³ tai 200 kg) vastaanotto jäteasemalla. Tämä maksu on mukana omakotitalon kokonaisvuosikustannuksissa. Omatoimista kuljetusta ja peräkärryn vuokraa ym. ei kustannuksissa huomioida. Jäteasemapalvelumaksun selvittämisen tarkoituksena on saada omakotitalon vuosikustannuksia vertailukelpoisemmaksi muiden vertailukiinteistöjen kanssa.

Taulukko 13. Jäteasemapalvelumaksun vuosikustannukset (sis. alv); yksi sekajäte-erä (2 m³ tai 200 kg) jäteasemalle.

Kiinteistötyyppi	Kuntia	€/asunto/vuosi			€/asukas/vuosi			€/m ² /kk		
		min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Omakotitalo (molemmat)	188	0.00	28.15	66.00	0.00	9.38	22.00	0.00	0.020	0.046

3.4 Kokonaisvuosikustannukset

Kiinteistöjen jätehuollon kokonaisvuosikustannukset muodostuvat:

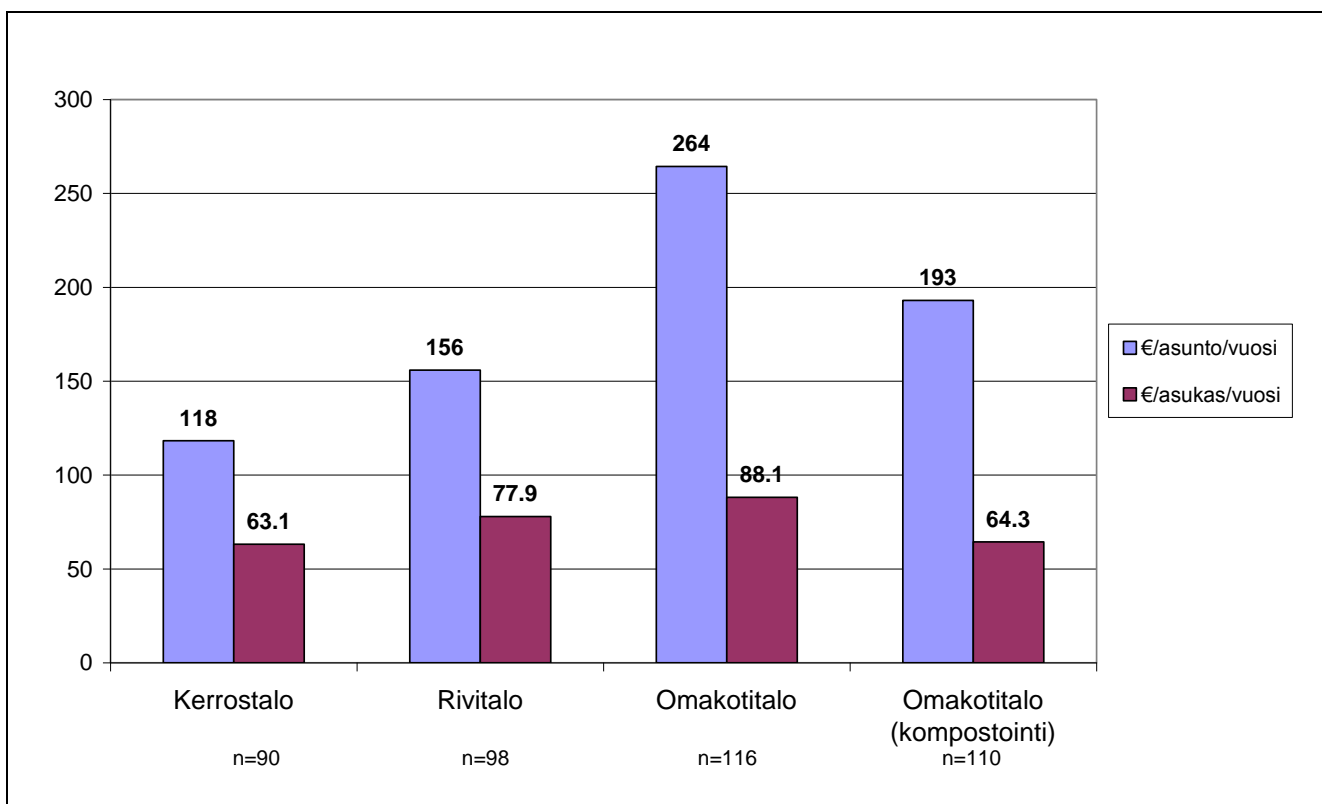
- jätehuoltomääräysten mukaisesti ja vapaaehtoisesti kerättävien jätelajien kustannuksista (keräysvälineen hankintakulut, tyhjennysmaksut, astiapesut)
- perusmaksusta (ns. ekomaksu)

- omakotitaloille jäteasemamaksusta

Taulukossa 14 on esitetty yhteenveto keskimääräisistä vuosittaisista kokonaiskustannuksista eri vertailukiinteistöillä.

Taulukko 14. Keskimääräiset kokonaisvuosikustannukset kiinteistötyypeittäin (sis. alv).

Kiinteistö- tyyppi	Kuntia	€/kiinteistö/vuosi (keskiarvo)	€/asunto/vuosi (keskiarvo)	€/asukas/vuosi (keskiarvo)	€/m ² /kk (keskiarvo)
Kerrostalo	90	4 733	118	63.1	0.16
Rivitalo	98	1 246	156	77.9	0.16
Omakotitalo	116	264	264	88.1	0.18
Omakotitalo (kompostointi)	110	193	193	64.3	0.13

Kuva 9. Asukkaan keskimääräinen jätehuollon kokonaisvuosikustannus kiinteistötyypeittäin (sis. alv).

Omakotitalokiinteistön (ei kompostoivan) kokonaisvuosikustannukset olivat keskimäärin 264 €/vuosi eli noin 1,7 €/asukas/viikko (sis. alv). Omatoimisella kompostoinnilla saavutetaan omakotitalon jätemaksuissa keskimäärin noin 71 euron kustannussäästö vuodessa. Kompostoivan omakotitalokiinteistön saama kustannushyöty perustuu pääsääntöisesti sekajätteen määrän vähenemiseen ja sallittuun tyhjennysvälin pidentämiseen. Kompostorin hankinta- ja käyttökustannuksia ei laskelmissa kuitenkaan ole huomioitu.

Oheiseen taulukkoon on koottu luvussa 3.3 esitellyt keräysvälineiden hankinnan, pesujen ja ekomaksun keskimääräiset osuudet kiinteistöjen vuosikustannuksista. Ekomaksuosuus on laskettu niiden kuntien osalta, joissa on ollut käytössä erillinen ekomaksu.

Taulukko 15. Keräysvälineiden hankinnan, pesujen ja ekomaksun keskimääräiset osuudet kiinteistöjen vuosikustannuksista.

Kiinteistötyyppi	Keräysvälineiden hankinta		Astiapesut		Ekomaksu	
	ka	Vaihteluväli	ka	Vaihteluväli	ka	Vaihteluväli
Kerrostalo	8.6 %	1.8–14.5 %	3.0 %	1.2–4.6 %	13.8 %	1.7–32.2 %
Rivitalo	8.7 %	3.3–16.9 %	3.2 %	1.4–6.6 %	14.4 %	3.3–23.7 %
Omakotitalo	6.3 %	4.5–12.4 %	8.9 %	6.4–15.0 %	8.7 %	1.4–18.6 %
Omakotitalo (kompostointi)	9.2 %	4.5–27.8 %	10.4 %	6.4–14.2 %	12.4 %	1.3–25.7 %

4. Kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetusjärjestelmät

Yhdyskuntajätteen kuljettamiseksi kiinteistökohtaisessa keräyksessä on olemassa kolme vaihtoehtoa:

1. kunnan kilpailuttama jätteenkuljetus
2. sopimusperusteinen jätteenkuljetus
3. kunnan oma kuljetus

Ensimmäisessä vaihtoehdossa kunta järjestää vastuulleen kuuluvien jätteen tuottajien osalta jätteiden kuljetusten kilpailuttamisen ja kuljetusyriyten valitsemisen jätelaji- ja urakka-aluekohtaisesti. Toisessa vaihtoehdossa kiinteistöt sopivat jätteenkuljetuksesta suoraan valitsemansa yksityisen kuljetusyriyksen kanssa. Kolmatta vaihtoehtoa ei Suomessa nykyisin juuri käytetä kiinteistökohtaisen keräyksen osalta vaan jätteenkuljetuspalvelut hankitaan yksityisiltä yriyksiltä.

Joissakin kunnissa oli käytössä saman jätelajin osalta sekä kunnan kilpailuttama että sopimusperustainen kuljetusvaihtoehto. Näitä tilanteita on tässä yhteydessä kuvattu käsitteellä sekajärjestelmä. Tällainen tilanne on aiheutunut pääasiassa kuntaliitoksen myötä, jossa liittyneissä kunnissa on toisessa ollut käytössä kunnan kilpailuttama ja toisessa puolestaan sopimusperusteinen jätteenkuljetus.

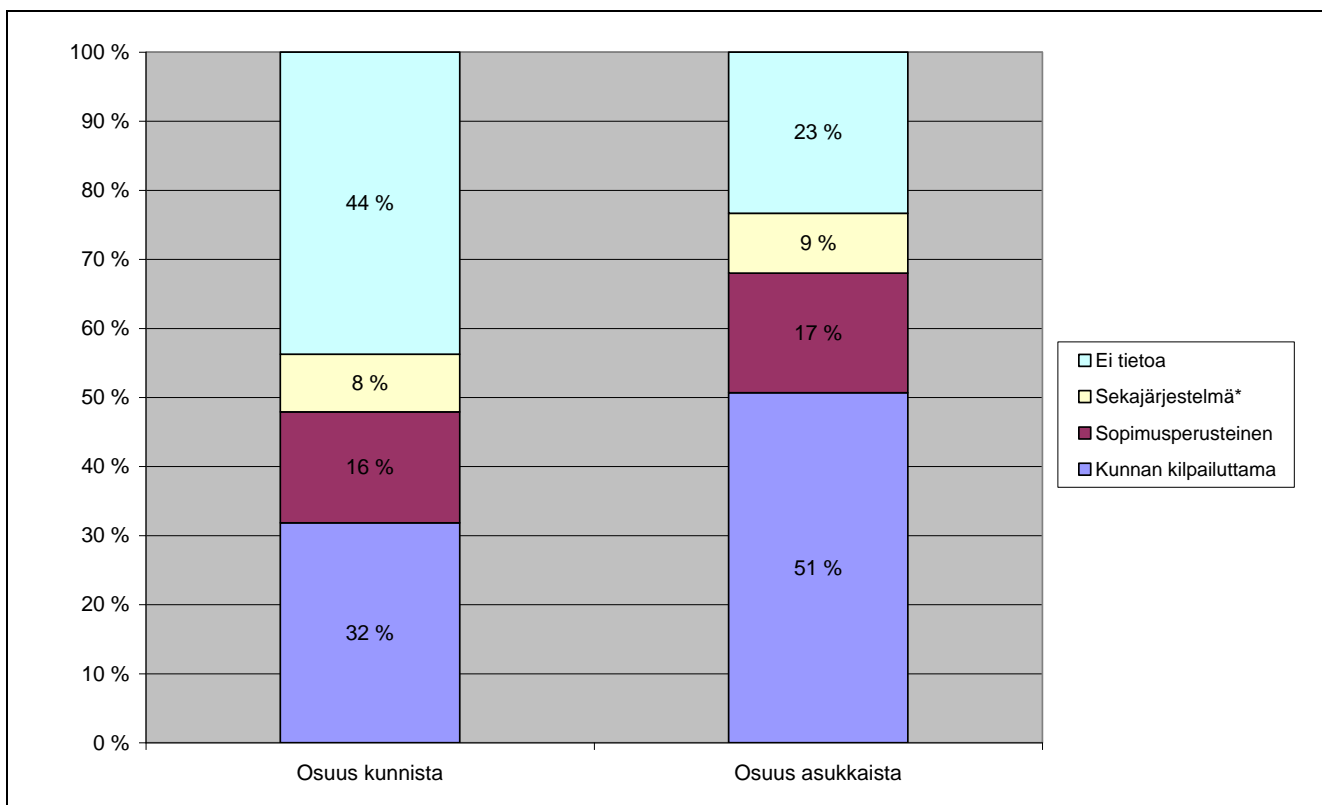
Taulukossa 16 on esitetty kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetusjärjestelmät. Järjestelmät on esitetty jätelajeittain kuntien ja asukkaiden määrien perusteella.

Taulukko 16. Kiinteistökohtaisen keräyksen jätteenkuljetusjärjestelmät jätelajeittain.

Jätelaji	Kuljetusjärjestelmä	Kuntia kpl	Asukkaita yht.
Sekajäte (polttoon)	kunnan kilpailuttama	31	603402
Sekajäte (polttoon)	sekajärjestelmä	11	279175
Sekajäte (polttoon)	sopimusperusteinen	32	597366
Sekajäte (loppusijoitukseen)	kunnan kilpailuttama	81	2185669
Sekajäte (loppusijoitukseen)	sekajärjestelmä	9	146931
Sekajäte (loppusijoitukseen)	sopimusperusteinen	36	633634
Sekajäte (MB (ym.)-käsittelyyn)	sekajärjestelmä	14	116774
Sekajäte (MB (ym.)-käsittelyyn)	sopimusperusteinen	8	101721
Energiajäte	kunnan kilpailuttama	22	1183148
Energiajäte	sekajärjestelmä	2	24563
Energiajäte	sopimusperusteinen	13	246566
Biojäte	kunnan kilpailuttama	107	2774638

Biojäte	sekajärjestelmä	5	67344
Biojäte	sopimusperusteinen	24	547058
Keräyskartonki	kunnan kilpailuttama	29	515923
Keräyskartonki	sekajärjestelmä	6	78249
Keräyskartonki	sopimusperusteinen	34	1926412
Keräyskartonki	ei tietoa	6	53275
Pahvi	kunnan kilpailuttama	5	19849
Pahvi	sopimusperusteinen	7	153813
Lasi (keräyslasi)	kunnan kilpailuttama	41	512681
Lasi (keräyslasi)	sekajärjestelmä	6	78249
Lasi (keräyslasi)	sopimusperusteinen	28	706178
Metalli (pienmetalli)	kunnan kilpailuttama	41	512681
Metalli (pienmetalli)	sekajärjestelmä	6	78249
Metalli (pienmetalli)	sopimusperusteinen	36	891432
Paperi	sopimusperusteinen	45	1885302
Paperi	ei tietoa	56	1032601

Kuvassa 10 on havainnollistettu sekajätteen kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetusjärjestelmien osuuksia vuonna 2011. Valtaosa suomalaisista elää kunnissa, joissa on kunnan tai alueellisen jätelaitoksen kilpailuttama jätteenkuljetus. Niissä kunnissa, joissa oli vuonna 2011 käytössä niin sanottu sekajärjestelmä, on jätelaitos joutunut täydentämään sopimusperusteista järjestelmää ja kilpailuttamaan kuljetukset erityisesti haja-asutusalueella. Kilpailutettu osuus on keskimäärin 31 % asukasluvusta ja 34 % kiinteistöistä.

*) Sekajärjestelmissä kilpailutettu osuus keskimäärin 31 % asukasluvusta mutta 34 % kiinteistöistä.

Kuva 10. Sekajätteen (luokka 200301) kiinteistökohtaisen keräyksen kuljetusjärjestelmien osuudet kuntien lukumäärän ja asukasluvun suhteen.

5. Sekajätteen aluekeräys

Vuoden 2011 kyselyssä oli ensimmäistä kertaa mukana sekajätteen aluekeräyksen järjestelmä- ja maksutiedot. Jätelaki velvoittaa asuinkiinteistöt liittymään järjestettyyn jätehuoltoon. Lähtökohtaisesti kiinteistöjen on järjestettävä sekajätteen keräys kiinteistökohtaisella keräyksellä. Jätelaitos voi haja-asutusalueella järjestää kiinteistöille mahdollisuuden hoitaa velvollisuutensa liittymällä sekajätteen aluekeräyspisteeseen.

Sekajätteen aluekeräyksen osalta tietoja saatiin 16 jätelaitokselta. Taulukossa 17 on esitetty sekajätteen aluekeräyksen maksut. Maksuperusteena on usein vakituisen asuinkiinteistön osalta henkilölukumäärä. Sekä vakituisen että vapaa-ajan kiinteistön maksuun voi vaikuttaa kotikompostointi. Vakituksessa asumiskäytössä oleva kiinteistö, jossa ei ole kotikompostia, maksaa aluekeräyksestä keskimäärin noin 79 € vuodessa, mikäli kiinteistössä 1 asukas, ja 117 € vuodessa 3 asukkaan tilanteessa. Vapaa-ajan kiinteistön keskimääräinen maksu on noin 50 € vuodessa.

Taulukko 17. Sekajätteen aluekeräyksen maksut

Kiinteistö	n	Sekajätteen aluekeräyksen vuosimaksut: €/asunto/vuosi (sis. alv)		
		min.	keskiarvo	max.
Vakituinen, 1 asukas	117	36.40	78.86	175.50
Vakituinen, 3 asukas	116	51.90	116.99	240.00
Vapaa-aika	49	13.53	53.76	191.00
Vapaa-aika (kompostointi)	63	13.53	48.03	112.00

Kyselyllä lisäksi selvitettiin aluekeräyspisteiden lukumääriä, keräyksen liittyneiden kiinteistöjen lukumääriä sekä tyypillisimpiä keräysvälineitä.

6. Yhdyskuntajätelajien vastaanottohinnot

Jätteenkäsittelykeskuksiin vastaanotettavien jätelajikuormien osalta saatiin hintatietoja 29 jätelaitokselta:

Osuus jätelaitoksista 83 % (29/35)
Osuus kunnista 69 % (231/336)

Jätelajien vastaanottomaksun lisäksi kysyttiin mahdollinen punnitusmaksu ja keskimääräiset kuormapainot, joiden avulla laskettiin kullekin jätelajille punnitusmaksuista aiheutuva keskimääräinen lisäkustannus niin sanottu punnituslisä. Tiedot kerättiin keskeisimpien yhdyskuntajätelajien osalta.

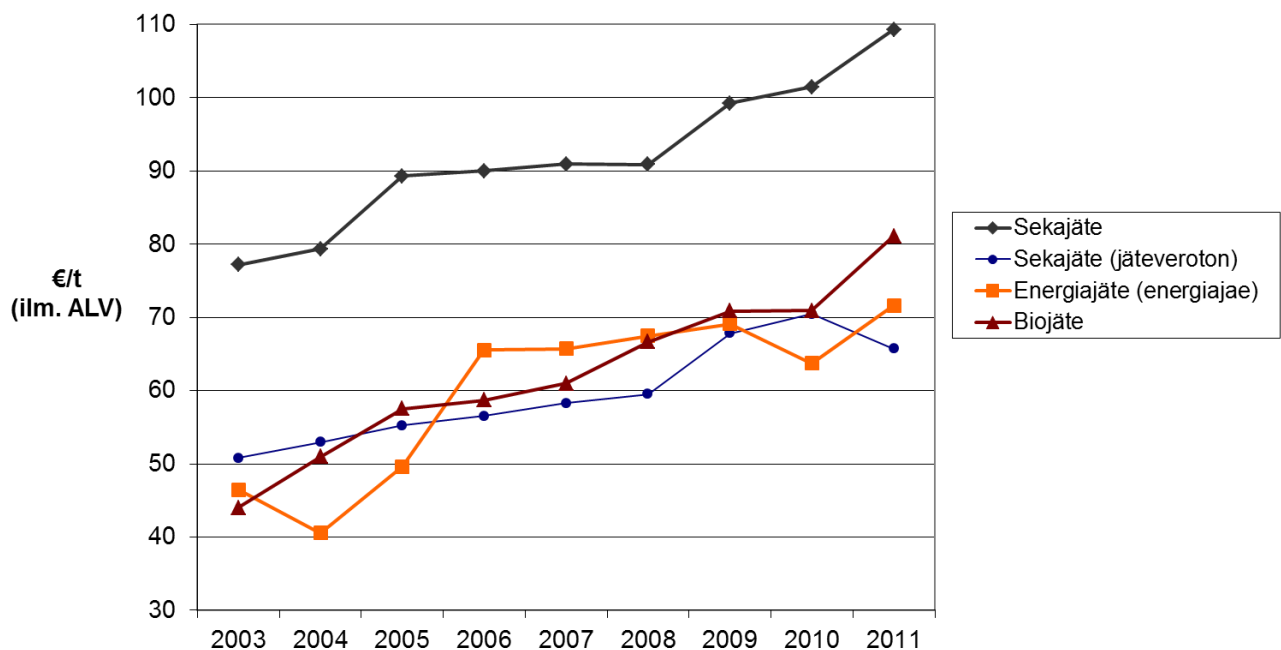
Taulukossa 18 on esitetty tyypillisten jätelajien keskimääräinen vastaanottohinta sisältäen kuorman punnituksesta aiheutuvan lisäkustannuksen.

Kuvassa 11 on esitetty sekajätteen, biojätteen ja energijätteen käsittelyhintojen kehitys aikavälillä 2003-2011. Käsittelyhinnalla tarkoitetaan tässä vastaanottohintaa ilman punnituslisää. Vuosien 2003-2008 tiedot perustuvat Kuntaliiton jätehuoltokyselyyn, jossa punnituslisän osuutta ei selvitetty erikseen. Sekajätteen osalta on lisäksi ilmoitettu jäteveroton hinta.

Taulukko 18. Vastaanottohinnat (sis. punnituslisän), punnituslisät, -maksut ja kuormapainot jätelajeittain (alv 0%).

Jätelaji	n	Vastaanottohinta (€/t)			Punnituslisä (€/t)			Punnitusmaksu (€/kuorma)			Kuormapaino (t/kuorma)		
		min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max	min	ka	max
Sekajäte (l.sijoitus)	41	53.3	106.7	194.5	0.0	1.6	5.8	0.0	7.5	16.0	1.8	5.2	10.0
Sekajäte (MB-käsittely)	4	94.1	114.7	132.5	0.0	1.9	3.5	0.0	6.6	10.5	2.2	3.8	5.1
Sekajäte (polttoon)	8	75.0	107.5	152.5	0.0	2.3	8.8	0.0	8.0	14.0	1.2	4.9	9.0
Biojäte	31	33.6	83.1	243.1	0.0	2.0	9.3	0.0	8.0	16.0	1.5	4.5	9.4
Energiajäte	17	31.8	75.7	130.5	0.0	4.1	9.0	0.0	8.6	14.0	0.9	2.3	4.8
Haravointi- ja risujäte	31	0.0	19.6	77.3	0.0	4.5	28.5	0.0	5.3	16.0	0.2	1.6	5.7
Hiekkanerotuskaivojäte	28	7.1	67.2	147.6	0.0	1.9	4.5	0.0	8.3	16.0	3.0	4.4	5.0
Rasvanerotuskaivojäte	22	31.4	92.4	188.4	0.0	1.9	4.4	0.0	8.6	16.0	3.4	4.7	8.0

n = vastanneiden jätelaitosten lukumäärä

Kuva 11. Seka-, energia- ja biojätteiden käsittelyhintojen kehitys (alv 0%). Sekajätteen osalta on lisäksi ilmoitettu jäteveroton hinta. Tiedot on muunnettu Tilastokeskuksen kertoimilla vuoden 2011 rahanarvoon.

Sekajätteestä peritty käsittelyhintana oli vuonna 2011 noin 106 €/t (alv 0%). Se oli noussut edellisestä vuodesta noin 8%. Kaatopaikalla sijoitettavan jätteen käsittelyhinnassa oli jäteveroa 40 €/t, joka nousi vuoden 2011 alussa 10 €/t.

7. Johtopäätökset

Vuoden 2011 kysely toteutettiin JLY:n sähköisellä tietokantapohjaisella tiedonkeruujärjestelmällä, jolla hallitaan maksutietojen lisäksi merkittävä määrä erilliskeräykseen ja kuljetuksiin liittyvää tietoa. Tiedonkeruumalli huomioi jätehuollon alueelliset erot kiinteistöjen keräysjärjestelmissä mahdollistaen tietojen vertailukelpoisuuden. Järjestelmä otettiin ensimmäisen kerran käyttöön vuonna 2010 ja nykyinen versio sisältää uutena myös sekajätteen aluekeräyksen tietojen keruun.

Kyselyllä ja siihen liittyvällä järjestelmällä pystytään selvittämään jätehuollon kokonaisvuosikustannukset tarkasti eri kiinteistötyypeittäin (vertailukiinteistöinä kerrostalo, rivitalo, omakotitalo ja kompostoiva omakotitalo). Kustannuksissa on mukana muun muassa kiinteistöjen eri jätelajien keräysjärjestelmien astiatyhjennysten kustannukset, keräysvälineiden hankintakulut, pesukulut ja mahdollinen erillinen perusmaksu niin sanottu ekomaksu.

Asukasta kohden laskettuna edullisinta jätehuolto oli kerrostalokiinteistöllä, vaikka kiinteistökohtaisen keräyksen palvelutaso oli korkein. Monissa kunnissa vertailukerrostaloissa kerättiin yleisesti jopa kuutta eri jätelajia. Edullisuus selittyy erityisesti kiinteistön keräyspistettä käyttävien asukkaiden suuremmalla määrällä. Kalleinta jätehuolto asukasta kohden on omakotitalossa, jossa biojätettä ei kompostoida kiinteistöllä.

Tulosten perusteella kunnan kilpailuttamissa kunnissa sekajätteen tyhjennysmaksu on merkittävästi sopimusperustaista tilannetta edullisempi. Sopimusperusteisilla alueilla tyhjennysmaksu sisältää huomattavasti suuremman keräys- ja kuljetuskustannusten osuuden.

Tyhjennysmaksutietojen saanti sopimusperusteisilta alueilta osoittautui tänäkin vuonna hankalaksi. Vastausten lukumäärä sopimusperusteisten kuntien osalta pieneni 2010 kyselyn tilanteesta. Tietojen saannin haastavuus kertoo osaltaan sopimusperusteisen kuljetusmuodon edellyttämästä seurannan ja valvonnan merkittävästä lisätarpeesta. Kokonaisuus on vaikeasti hallittavissa alueen kiinteistöjen tehdessä suoria sopimuksia kuljetusyriyten kanssa. Sopimusperusteisilta alueilta täydentävien tietojen kerääminen edellyttäisi riittävää otosta jätelaskuja, joiden tulisi sisältää jätelajikohtaisesti tyhjennyshinnat ja tyhjennyskerrat sekä kiinteistön huoneistojen ja asukkaiden lukumäärä.

Jatkossa kyselyn kehitystarpeet liittyvät kiinteistökohtaisen ja alueellisen keräyksen palvelutason huomiointiin vertailuissa. Tässä työssä tarvitaan myös jätelaitoksissa tapahtuvaa lähtötietojen keruun ja tiedon jalostamisen tehostamista.